

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155306,Fieldorf-August-Emil-Nil-18931953.html>

02.05.2024, 23:20

Fieldorf August Emil „Nil” (1893-1953)

Gen. bryg. August Emil Fieldorf „Nil” (1893-1953), ur. 20 III 1895 r., Kraków. Pochodził z rodziny robotniczej. Z wykształcenia był nauczycielem. W 1912 r. wstąpił do Związku Strzeleckiego. W latach 1914-1917 walczył na frontach I wojny światowej w Legionach Polskich. Za męstwo w walkach odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V kl. Po kryzysie przysięgowym wcielono go do armii austriackiej, w której szeregach walczył na froncie włoskim. Jesienią 1918 r. jako członek POW rozbrajał Austriaków w Krakowie. Następnie wstąpił do służby w WP. Brał udział w walkach na froncie wojny polsko-ukraińskiej, a następnie w wojnie polsko-bolszewickiej. Za męstwo odznaczony Srebrnym Krzyżem Orderu Virtuti Militari i dwukrotnie Krzyżem Walecznych. Po zakończeniu wojny związał się z wojskiem jako oficer służby stałej. We wrześniu 1939 r. w stopniu podpułkownika dowodził 51. pp Strzelców Kresowych. Po bitwie pod Iłżą przedostał się na Węgry, a następnie do Francji. Po jej klęsce w wojnie z Niemcami udało mu się przedostać do Wielkiej Brytanii. Objął tam funkcję oficera sztabu komendanta głównego ZWZ. Na własną prośbę wrócił drogą lądową do okupowanego kraju, jako pierwszy emisariusz rządu RP i naczelnego wodza. Od października 1940 r. pełnił wiele funkcji dowódczych w strukturach konspiracyjnych ZWZ. W latach 1942-1944 był organizatorem i szefem Kierownictwa Dywersji (Kedyw) w KG AK. Była to komórka zajmująca się planowaniem, kierowaniem i koordynowaniem działalności sabotażowo-dywersyjnej i partyzanckiej przeciwko okupantowi niemieckiemu. W lutym 1944 r. zaczął tworzyć zakonspirowane struktury organizacji „NIE”, która miała kontynuować walkę po wkroczeniu do Polski Sowieców. Walczył w powstaniu warszawskim. Uniknął niewoli i został zastępcą komendanta głównego AK. 7 III 1945 r. aresztowany przez NKWD, który nie rozpoznał, z kim ma do czynienia. Zesłano go w głąb ZSRR. Powrócił do Polski w 1947 r. Ujawnił się 3 V 1950 r. i już po kilku miesiącach, 9 XI 1950 r., w Łodzi aresztował go UB. Poddano go bardzo brutalnemu i ciężkiemu śledztwu. 16 IV 1952 r. Sąd Wojewódzki m. st. Warszawy skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano przez powieszenie 24 II 1953 r. w Warszawie. Pochowany w bezimiennej mogile na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. W lipcu 2006 r. prezydent RP Lech Kaczyński odznaczył go pośmiertnie Orderem Orła Białego.

Opcje strony